

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З ЕТНОПОЛІТИКИ ТА СВОБОДИ СОВІСТІ**

НАКАЗ

26.11.2021

Київ

№ Н-58/09

**Про затвердження Положення про механізми заохочення викривачів
та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних
або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень
Закону України «Про запобігання корупції»**

Відповідно до статей 53¹, 53³—53⁷ Закону України «Про запобігання корупції» з метою запровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про механізми заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті (далі — Положення), що додається.
2. Головному спеціалісту з питань запобігання корупції (Морозова Л. В.) забезпечити організаційне функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».
3. Відділу емпіричних досліджень та інформаційних технологій протягом трьох днів забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті ДЕСС.
4. Контроль за виконання цього наказу залишаю за собою.

Голова

Олена БОГДАН

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби України з етнополітики та свободи совісті

26 листопада 2021 р. №Н-58/09

ПОЛОЖЕННЯ

про механізми заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено з метою запровадження в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- 1) Закон — Закон України «Про запобігання корупції»;
- 2) корупційні правопорушення — корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, інші порушення Закону України «Про запобігання корупції»;
- 3) механізми заохочення та формування культури повідомлення — механізми заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
- 4) повідомлення — повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

5) працівники ДЕСС — Голова ДЕСС, заступники Голови ДЕСС, посадові та службові особи ДЕСС, а також інші особи, які перебувають у трудових відносинах з ДЕСС;

6) викривач — працівник ДЕСС, який за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомив про можливі факти корупційних правопорушень, вчинених іншим працівником ДЕСС, якщо така інформація стала йому відома у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, науковою діяльністю, проходження ним служби чи навчання або його участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання;

7) уповноважена особа — уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції.

Інші терміни у цьому Положенні вживаються у значеннях, наведених у Законі.

3. Це Положення поширюється на працівників ДЕСС.

4. ДЕСС у межах повноважень заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних правопорушень.

II. Мета заохочення та формування культури повідомлення

5. Метою заохочення та формування культури повідомлення є сприяння викривачам у виявленні та повідомленні про можливі факти корупційних правопорушень, формування поваги до викривачів.

III. Організаційні засади функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення

6. Голова ДЕСС організовує та контролює роботу щодо формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень та забезпечення функціонування механізму заохочення викривачів.

7. Уповноважена особа ДЕСС здійснює організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення шляхом:

ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення;

якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли внутрішніми та регулярними каналами, щодо корупційних правопорушень;

постійної взаємодії з викривачами та інформування їх про стан та результати розгляду повідомень;

надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;

оприлюднення на офіційному вебсайті та інформаційних дошках ДЕСС інформації про внутрішні та регулярні канали повідомлення.

8. Уповноважена особа вживає заходів щодо захисту викривачів.

9. ДЕСС організовує заходи заохочення та формування культури повідомлення про корупцію за такими напрямами:

1) неприпустимості всіх видів корупційних правопорушень в ДЕСС;

2) об'єктивного та неупередженого реагування на кожне повідомлення про корупцію;

3) невідворотності відповідальності у випадку виявлення порушень;

4) забезпечення конфіденційності під час взаємодії з викривачами;

5) негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів.

10. З метою формування культури повідомлення та заохочення до повідомень про корупційні правопорушення в ДЕСС затверджуються:

Пам'ятка щодо етичної поведінки працівників ДЕСС (додаток 1);

Пам'ятка щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача (додаток 2);

Пам'ятка щодо каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в ДЕСС (додаток 3);

Пам'ятка про порядок розгляду повідомень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (додаток 4).

11. Пам'ятки, передбачені пунктом 10 цього Положення, надаються уповноваженою особою працівникам ДЕСС для ознайомлення під час призначення їх на відповідну посаду (прийняття на роботу).

IV. Права та гарантії захисту викривачів

12. Викривач має такі права та гарантії захисту:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- 3) отримувати підтвердження прийняття та реєстрації свого повідомлення;
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися від їх надання;
- 5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю чи здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- 9) на відшкодування витрат, пов'язаних із захистом прав викривача, зокрема судового збору та витрат на адвоката;
- 10) на винагороду у визначених законом випадках;
- 11) на отримання психологічної допомоги;
- 12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- 13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом його повідомлення;
- 14) на захист трудових прав.

13 Права та гарантії захисту викривача поширюються на його близьких осіб.

14. Розкриття (розголошення) інформації про викривача забороняється, крім випадків, визначених законом.

15. Кожний факт розкриття (розголошення) конфіденційної інформації про викривача, перевіряється та вживаються заходи щодо притягнення до відповідальності винних осіб.

16. Винагорода виплачується викривачу в розмірі та порядку, визначених Законом.

17. Матеріальне стимулювання (в межах фонду оплати праці та чинного законодавства) можливе за умови дотримання таких вимог:

- 1) повідомлення про корупцію скеровано працівником добровільно;
- 2) виплата заохочення не призведе до розкриття особи викривача.

18. Повідомлення вважається добровільним, якщо викривач ухвалив рішення про повідомлення без впливу зовнішніх факторів.

**Головний спеціаліст з питань
запобігання корупції**

Лідія МОРОЗОВА

Додаток 1
до Положення про механізми заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті (підпункт 1 пункту 10)

ПАМ'ЯТКА **про етичну поведінку працівників Державної служби України** **з етнополітики та свободи совісті**

Основним принципом діяльності працівників Державної служби України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) має бути добросердість, тобто їх дії повинні бути спрямовані на захист публічних інтересів та відмову від превалювання приватного інтересу над публічним під час здійснення наданих повноважень.

Працівники ДЕСС зобов'язані:

- 1) неухильно дотримуватись загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у відносинах із громадянами, керівниками, колегами та підлеглими під час виконання своїх службових повноважень і в повсякденному житті;
- 2) діяти виключно в інтересах держави та ДЕСС;
- 3) виконувати службові та професійні обов'язки, рішення та доручення осіб, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально;
- 4) не допускати зловживань та неефективного використання власності держави;
- 5) діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до інших осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди та переконання;
- 6) дотримуватися політичної нейтральності, уникати демонстрації у будь-якій формі власних політичних поглядів і переконань;
- 7) утримуватися від виконання рішень або доручень керівництва ДЕСС, якщо вони суперечать закону;

8) не вчиняти і не брати участі у вчиненні корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень;

9) невідкладно інформувати Голову ДЕСС та посадову особу, відповідальну за запобігання корупції в ДЕСС, про можливі випадки вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень;

10) вживати заходів для запобігання виникненню та для врегулювання реального, потенційного конфліктів інтересів.

Працівникам ДЕСС заборонено:

1) використовувати службові повноваження або становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне майно або кошти в приватних інтересах;

2) розголошувати або використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових та професійних обов'язків;

3) використовувати службові повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків.

Пам'ятку вручено та з нею ознайомлено:

(дата)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище працівника)

Додаток 2

до Положення про механізми заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті
(підпункт 2 пункту 10)

ПАМ'ЯТКА **про правовий статус, права та гарантії захисту викривача**

Викривач — особа, яка повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її діяльністю, проходженням нею служби чи навчання.

Важливо:

- 1) викривач — це фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка переконана, що інформація є достовірною;
- 2) повідомлення викривача має містити інформацію про факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», тобто такі фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення правопорушення та можуть бути перевірені (зокрема, відомості про *обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка його вчинила, тощо*);
- 3) інформація стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Викривач має такі права:

- 1) бути повідомленим про його права та обов'язки;
- 2) на отримання інформації про стан та результати розгляду;
- 3) подавати докази, давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 4) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 5) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката та судовий збір;
- 6) на конфіденційність та анонімність;
- 7) на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла у разі загрози життю і здоров'ю або на відмову від таких заходів;
- 8) на винагороду;
- 9) на отримання психологічної допомоги;
- 10) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених випадках.

Викривач має такі гарантії:**1. Захист трудових прав викривача**

Заборонено звільняти чи примушувати до звільнення, притягати до дисциплінарної відповідальності, вживати інших негативних заходів впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або погрожувати вжиттям таких заходів у зв'язку з повідомленням про корупцію

2. Виплата заробітку за час вимушеного прогулу та грошових компенсацій за порушення його трудових прав**Викривач може звернутися за захистом своїх прав до:****1. Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції в ДЕСС**

для забезпечення захисту від вжиття негативних заходів впливу з боку безпосереднього керівника, керівника вищого рівня, Голови ДЕСС

2. Національного агентства з питань запобігання корупції

для забезпечення правового та іншого захисту, перевірки дотримання вимог законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових або інших прав викривача та притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні таких прав, у зв'язку з такими повідомленнями

3. Правоохоронних органів

для захисту життя, житла, здоров'я та майна

4. Центрів безоплатної правової допомоги

для отримання безоплатної вторинної правової допомоги

5. Суду

для захисту своїх прав і свобод

Пам'ятку вручено та з нею ознайомлено:

(дата)

(підпись)

(власне ім'я та прізвище працівника)

Додаток 3
до Положення про механізми
заохочення викривачів та
формування культури
повідомлення про можливі факти
корупційних або пов'язаних із
корупцією правопорушень,
інших порушень Закону України
«Про запобігання корупції»
в Державній службі України
з етнополітики та свободи совісті
(підпункт 3 пункту 10)

ПАМ'ЯТКА

про канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті

Викривач самостійно визначає, які канали (внутрішні, регулярні) використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (далі — повідомлення) в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС).

Внутрішні канали повідомлення в ДЕСС:

спеціальна телефонна лінія: **+38 (063) 031-61-92;**
(номер телефону)

засіб електронного зв'язку: **anticor@dess.gov.ua**;
(адреса електронної пошти)

канал зв'язку через вебсайт: **<https://dess.gov.ua/report-corruption/>**.
(адреса вебсторінки)

Пам'ятку вручено та з нею ознайомлено:

(дата)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище працівника)

Додаток 4

до Положення про механізми заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті
(підпункт 4 пункту 10)

ПАМ'ЯТКА

про порядок розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Викривач самостійно визначає, які канали використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Державній службі України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС): внутрішні, регулярні чи зовнішні.

Важливо:

- 1) викривач може надіслати повідомлення із зазначенням авторства або анонімно;
- 2) якщо повідомлення викривача не містить фактичних даних, які можуть бути перевірені, викривач інформується про залишення його повідомлення без розгляду.

Порядок (процедура) розгляду повідомлень в ДЕСС

Повідомлення із зазначенням авторства	Повідомлення без зазначення авторства (анонімне)
<ol style="list-style-type: none">1. Якщо розгляд повідомлення не належить до компетенції ДЕСС, про це ДЕСС інформує викривача у триденний строк.2. Якщо повідомлення містить інформацію про факти вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, ДЕСС упродовж 24 год письмово повідомляє про це спеціального суб'єкта (прокуратуру, Національну поліцію, НАЗК, НАБУ)3. Якщо повідомлення стосується дій або бездіяльності Голови ДЕСС, повідомлення у триденний строк надсилається до НАЗК без попередньої перевірки.4. Попередня перевірка викладеної в повідомленні інформації — до десяти робочих днів. Про її результати викривача інформують у триденний строк.5. Після попередньої перевірки ухвалюється рішення про:<ol style="list-style-type: none">1) призначення перевірки або проведення розслідування — до тридцяти (сорока п'яти) днів;2) усунення наслідків;	<ol style="list-style-type: none">4. Перевірка викладеної у повідомленні інформації — до п'ятнадцяти (тридцяти) днів.5. У разі підтвердження викладеної в повідомленні інформації Голова ДЕСС вживає заходів щодо:<ol style="list-style-type: none">1) припинення порушення;2) усунення наслідків;

<p>2) передачу впродовж 24 год матеріалів до органу досудового розслідування, якщо виявлено ознаки кримінального правопорушення;</p> <p>3) передачу впродовж 24 год матеріалів до органу дізнання, якщо виявлено ознаки кримінального проступку;</p> <p>4) закриття провадження, якщо факти не підтверджено.</p> <p>6. Після проведення перевірки або розслідування Голова ДЕСС ухвалює рішення про:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) усунення порушення; 2) вжиття заходів щодо відновлення порушених прав та інтересів; 3) притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності; 4) передачу впродовж 24 год матеріалів до органу досудового розслідування, якщо виявлено ознаки кримінального правопорушення; 5) письмове повідомлення впродовж 24 год спеціального суб'єкта (прокуратуру, Національну поліцію, НАЗК, НАБУ). 	<p>3) притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності;</p> <p>4) письмового повідомлення впродовж 24 год спеціального суб'єкта (прокуратуру, Національну поліцію, НАЗК, НАБУ).</p> <p>6. У разі непідтвердження викладеної в повідомленні інформації розгляд повідомлення припиняється.</p>
7. Викривач інформується про кінцеві результати розгляду повідомлення.	

Викривач має право отримувати інформацію про стан та результати розгляду його повідомлення. Для цього він подає до ДЕСС відповідну заяву, а ДЕСС протягом п'яти днів після її отримання надає запитувану інформацію.

Пам'ятку вручено та з нею ознайомлено:

(дата)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище працівника)